

Evakuácia a ukrytie

Príprava obyvateľstva na sebaobranu a vzájomnú pomoc

2024

1.1 Evakuácia

Evakuácia je odsun ohrozených osôb, zvierat, prípadne vecí z ohrozeného územia. Vyhlasuje sa až po vyhlásení mimoriadnej situácie. Vykonáva sa z dôvodu nevyhnutného časového obmedzenia pobytu osôb na ohrozenom území ako krátkodobá s možným návratom osôb do 72 hodín, alebo dlhodobá s možným návratom po 72 hodinách.

Pred evakuáciou nezabudnite

- UZATVORIŤ hlavné prívody vody, plynu
- VYPNÚŤ elektrické spotrebiče, okrem chladničiek a mrazničiek
- UHASIŤ otvorený oheň, plynové spotrebiče
- ODPOJIŤ anténne zvody
- PRIPRAVIŤ si evakuačnú batožinu
- OVERIŤ, či sú susedia informovaní o evakuácii
- POZATVÁRAŤ okná a dvere
- UZAMKNÚŤ byt, dom
- POMÔCŤ imobilným obyvateľom a upozorniť na obyvateľov, ktorí odmietajú evakuácie
- OPUSTITE priestor najkratšou cestou z oblasti ohrozenia, podľa možnosti kolmo na smer vetra
- DODRŽUJTE pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu
- VYKONAJTE presun do evakuačného zberného miesta, v tomto mieste sa dozviete, kde je vaše evakuačné stredisko s miestom ubytovania, stravovania a pod.

Presuny sa vykonávajú peši. Pre matky s deťmi do 3 rokov, pre starých a imobilných obyvateľov budú do 4 hodín po vyhlásení evakuácie pristavené evakuačné prostriedky, ktoré ich odvezú do evakuačného strediska - stanice výstupu.

Čo robiť, keď je nariadená evakuácia

- dodržiavajte zásady na opustenie bytu
- zoberte si so sebou evakuačnú batožinu
- dostavte sa na vopred určené miesto (bližšie informácie o zhromažďovacom priestore evakuácie sa dozviete z vysielania regionálnych rádiových staníc)

- ak budete mať povolené použiť vlastné vozidlo, so sebou vezmite toľko osôb, koľko bude možné. Nezabudnite pritom sledovať dopravné informácie v rádiu, riadte sa dopravnými pokynmi polície a miestnymi úpravami pomocou dopravných značiek
- pokiaľ sa nemôže použiť vlastné vozidlo, preprava je zabezpečená prostredníctvom prostriedkov verejnej dopravy, o ktorej budete informovaní miestnym rozhlasom (spôsob prepravy a miesto, kde sa máte sústreďovať).

V prípade evakuácie treba dodržiavať všetky pokyny osôb a príslušných orgánov, ktorí zabezpečujú evakuáciu. O skončení ohrozenia sú obyvatelia včas informovaní a budú sa môcť vrátiť do svojich domovov.

Evakuačná batožina

Hmotnosť evakuačnej batožiny nesmie presiahnuť:

- 25 kg na osobu u dospelých osôb
- 15 kg na osobu u detí
- 5 kg príručnej batožiny okrem batožiny podľa prvého a druhého bodu

Nezabudnite so sebou vziať

- osobné doklady, dôležité dokumenty, cennosti, peniaze
- osobné lieky a nevyhnutné zdravotnícke potreby
- základné potraviny a pitnú vodu na 2-3-dni
- predmety dennej potreby a osobnej hygieny
- vreckovú lampu, sviečku, zápalky
- prikrývku alebo spací vak
- náhradnú osobnú bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť
- ďalšie nevyhnutné osobné veci
- pre deti nezabudnúť pribaliť hračku

Evakuácia zvierat sa plánuje a vykonáva najmä na záchranu plemenných a iných zvierat z miesta chovu do miesta určenia okrem spoločenských zvierat, ktoré sa evakuujú spolu s obyvateľstvom.

Upravuje sa evakuácia huteľných národných kultúrnych pamiatok, archívnych dokumentov a ďalších huteľných materiálnych hodnôt. Ak časový priebeh evakuácie obyvateľov je taký, že nie je predpoklad na vykonanie evakuácie vecí, je potrebné zabezpečiť a vykonať ich ochranu uložením v neohrozenom priestore v rámci toho istého objektu. Dokumentácia EVA vecí sa vedie podľa osobitných predpisov. (§ 8 vyhlášky MV SR č. 328/2012 Z.z.).

1.2 Ukrytie

Ukrytím sa rozumie ochrana osôb v ochranných stavbách pred možnými následkami mimoriadnych udalostí.

Zariadenia civilnej ochrany

Zariadenia civilnej ochrany sú ochranné stavby a stavby alebo ich časti a technologické súčasti, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany, pričom za ochranné stavby sa na účely zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov považujú

- ochranné a úkrytové priestory všetkých kategórií a typov
- chránené pracoviská, ktoré slúžia civilnej ochrane

Ochranné stavby budované na účely civilnej ochrany podľa druhu ochrany sú:

- odolné úkryty
- plynotesné úkryty
- jednoduché úkryty budované svojpomocne
 - na ochranu obyvateľstva v čase vojny a vojnového stavu
 - na ochranu obyvateľstva pri vzniku mimoriadnej udalosti

Jednoduché úkryty budované svojpomocne

Na ich vybudovanie sa vyberajú vhodné podzemné alebo nadzemné priestory stavieb, vybudované v stave bezpečnosti, kde po vykonaní svojpomocných špecifických úprav zabezpečujú čiastočnú ochranu pred účinkami mimoriadnych udalostí a použitých zbraní v čase vojny a vojnového stavu. Minimálne požiadavky, ktoré musí JUBS spĺňať:

- vzdialenosť miesta pobytu ukryvaných osôb tak, aby sa mohli v prípade ohrozenia včas ukryť

- zabezpečenie ochrany pred radiačným zamorením a pred preniknutím nebezpečných látok
- minimalizáciu množstva prác nevyhnutných na úpravu ich priestorov
- statické a ochranné vlastnosti
- vetranie prirodzeným alebo núteným vetraním vonkajším vzduchom, filtračným a ventilačným zariadením
- utesnenie

Pred odchodom do úkrytu treba vykonať tieto opatrenia

- upozorniť susedov, najmä choré a staršie osoby
- vypnúť všetky elektrické a plynové spotrebiče, odpojiť od zdrojov, antén
- všade uhasiť oheň
- zavrieť všetky uzávery vody, plynu, pary vrátane prívodov do radiátorov kúrenia
- zatvoriť okná
- zamknúť dom/byt

Úkrytová batožina

(obdobne ako evakuačná batožina)

Hmotnosť úkrytovej batožiny:

- do 10 kg pre deti
- do 15 kg pre dospelých

Odporúčaný obsah úkrytovej batožiny:

- dobre zabalené základné trvanlivé potraviny na 3 dni (konzervy, čaj v dobre utesnenej termoske resp. voda v turistickej fľaši, cukor, chlieb, soľ, ovocie)
- predmety dennej potreby (jedálny príbor, miska, hrnček, otvárač na konzervy, príručný nožik na krájanie, prenosné svietidlo - baterka + náhradné batérie, potreby na šitie, špagát alebo iný druh povrázka, viazacie gumičky a pod.)
- lieky k náhodnému použitiu (acylpirín, ibalgin, vitamíny a pod., rýchloobäzy, obvazy a gázy, osobné lieky predpísané lekárom na každodenné užívanie)
- peniaze a cenné veci

- kniha, spoločenská hra
- predmety osobnej hygieny (mydlo, šampón, sprchový gél, uterák, kefka na zuby, pasta na zuby, hrebeň, kefka na ruky, holiace potreby, toaletný papier)
- náhradná bielizeň, odev, obuv, (tepláková súprava, sveter, plášť do dažďa s kapucňou, spací vak, prikrývka-deka, domáca obuv,)
- osobné doklady (občiansky preukaz, vojenská knižka, vodičský preukaz, cestovný pas, výmer dôchodku, zdravotná karta, poisťné zmluvy, vkladné knižky, úverové zmluvy, majetkové doklady a podobné dôležité listiny a dokumenty).

Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu

- zbrane všetkého druhu
- alkohol a iné návykové látky
- zapáchajúce a ľahko zápalné látky
- objemné predmety, kočíky, periny a pod.
- domáce zvieratá, psy, mačky a iné
- zapalovače, cigarety, ponorné variče a pod.
- jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu

Ako sa správať v úkryte

- správajte sa zodpovedne a riadte sa úkrytovým poriadkom, dbajte na pokyny obsluhy úkrytu
- neplytvajte vodou a potravinami
- udržiujte čistotu a poriadok
- chovajte sa pokojne, vzájomne si pomáhajte
- nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče